

Mosaic of LIFE

Habitat restoration, grassland birds conservation status improvement
and promotion of nature based solutions through resilient mosaic
Mediterranean landscape

Raznolikost, ugroženost i zaštita flore i faune, PMF, Zagreb, 28.4.2026

Vetrogana zajednica
Spiljako - dalmatinske županije

KRKA
Nacionalni park
National Park

BIOM
UDRUGA / ASSOCIATION

KRKA - KNIN
ekološka udruga

ŠKOLSKI BAKULJEVI
ŽUPANIJE

LIFE24-NAT-HR-Mosaic-of-LIFE/101302651

Kako je sve počelo?

- Ured u Sinju – svakodnevno gledali kako travnjaci zarastaju
- Želja da damo doprinos očuvanju travnjaka i s njima povezanih vrsta te tradicionalnog stočarstva
- Dinara back to LIFE projekt
 - 15.1.2020. – 15.11.2023.
 - Pilotiranje restauracijskih aktivnosti za travnjake i rada s lokalnom zajednicom

Opći podaci

Period provedbe: 1.9.2025. – 31.8.2030.

- **Partnerstvo:**

- Koordinator: Udruga Biom
- Partneri:
 - Ekološka udruga "Krka" Knin
 - Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet
 - Javna ustanova Nacionalni park Krka
 - Vatrogasna zajednica županije Splitsko-dalmatinske

- **Pridruženi partneri:**

- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije – Zavod za zaštitu okoliša i prirode
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
- Javna ustanova More i krš
- Javna ustanova Priroda Šibensko-kninske županije

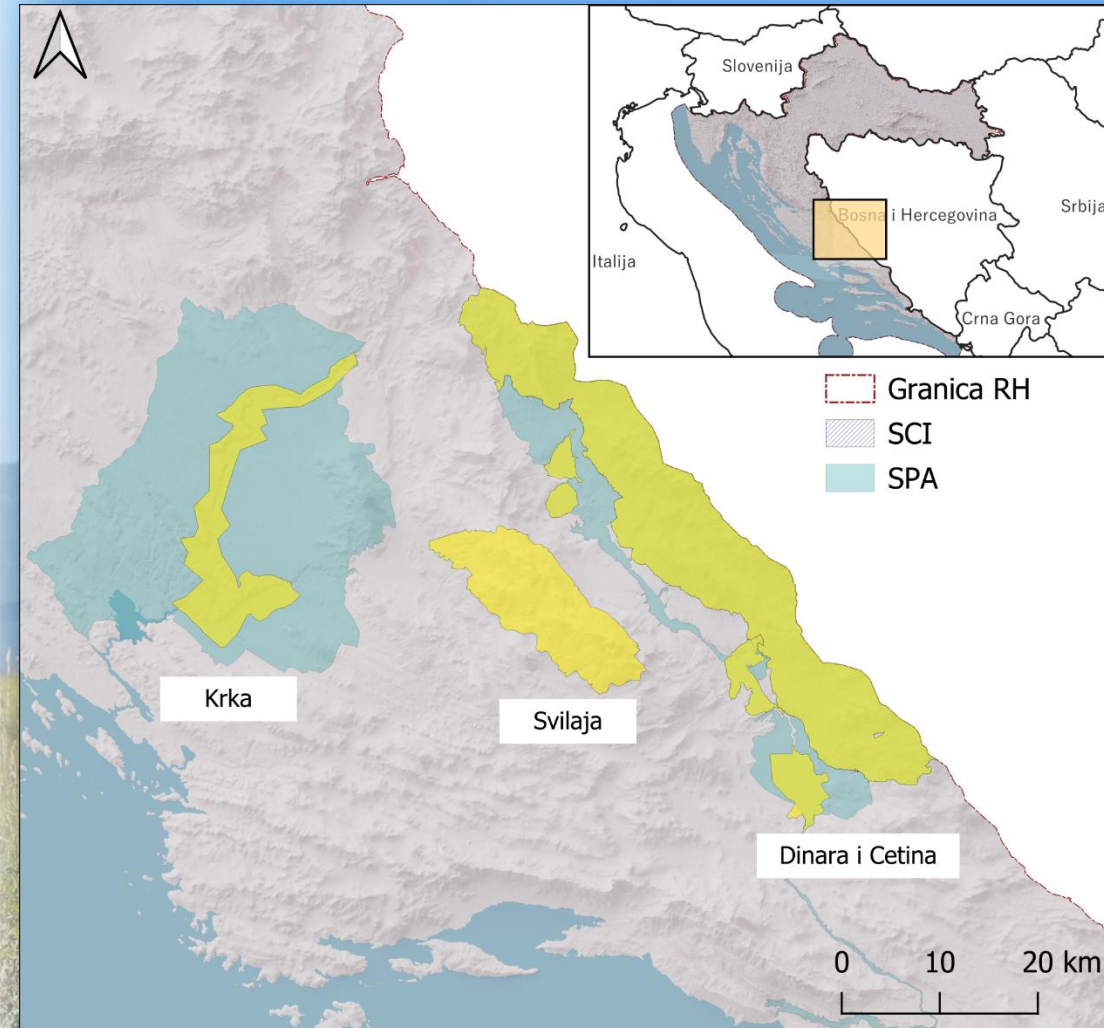
- **Ukupna vrijednost projekta: 4.850.315,57€ (EU 60% – 2.910.189,20€)**

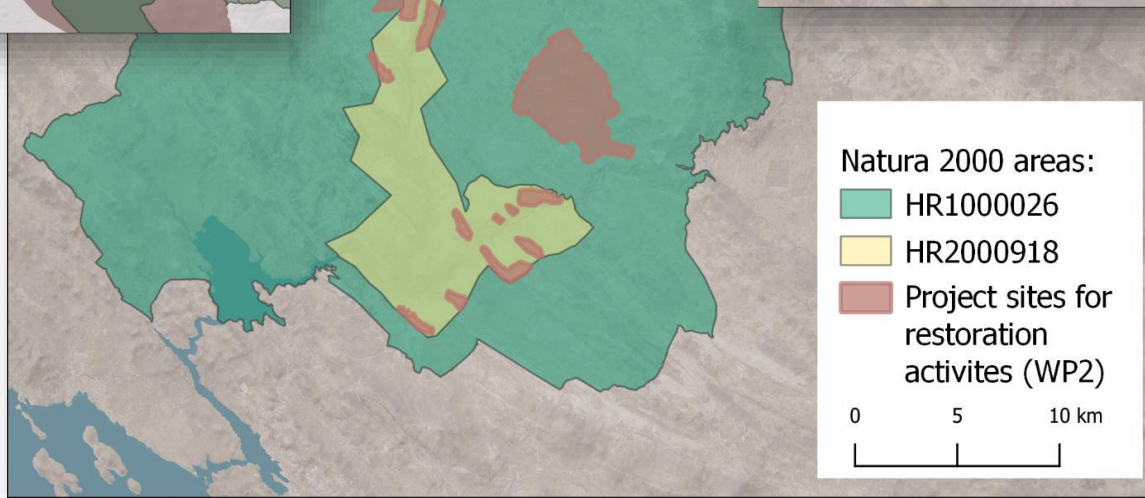
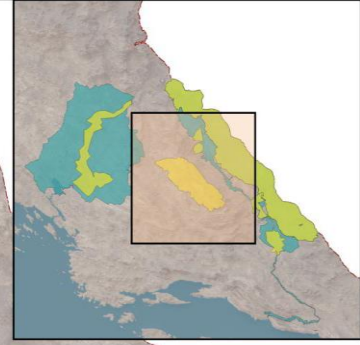
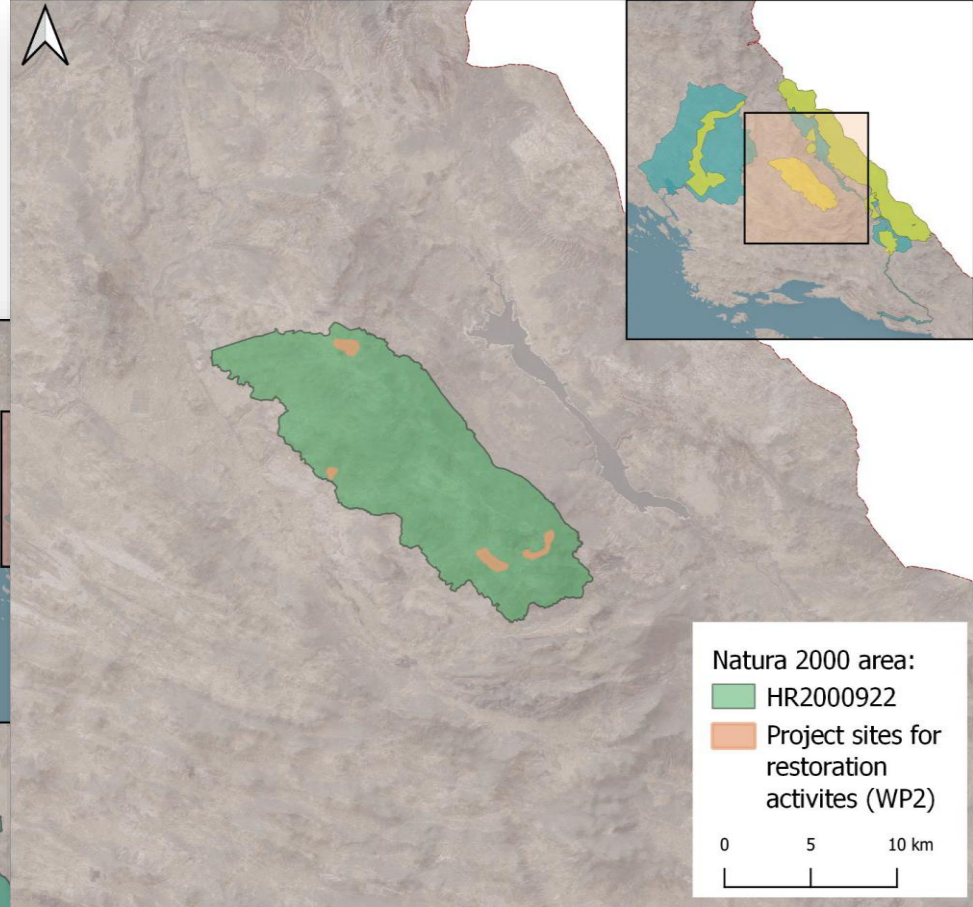
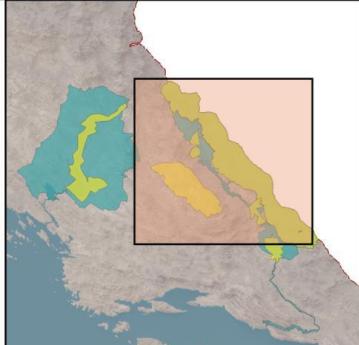
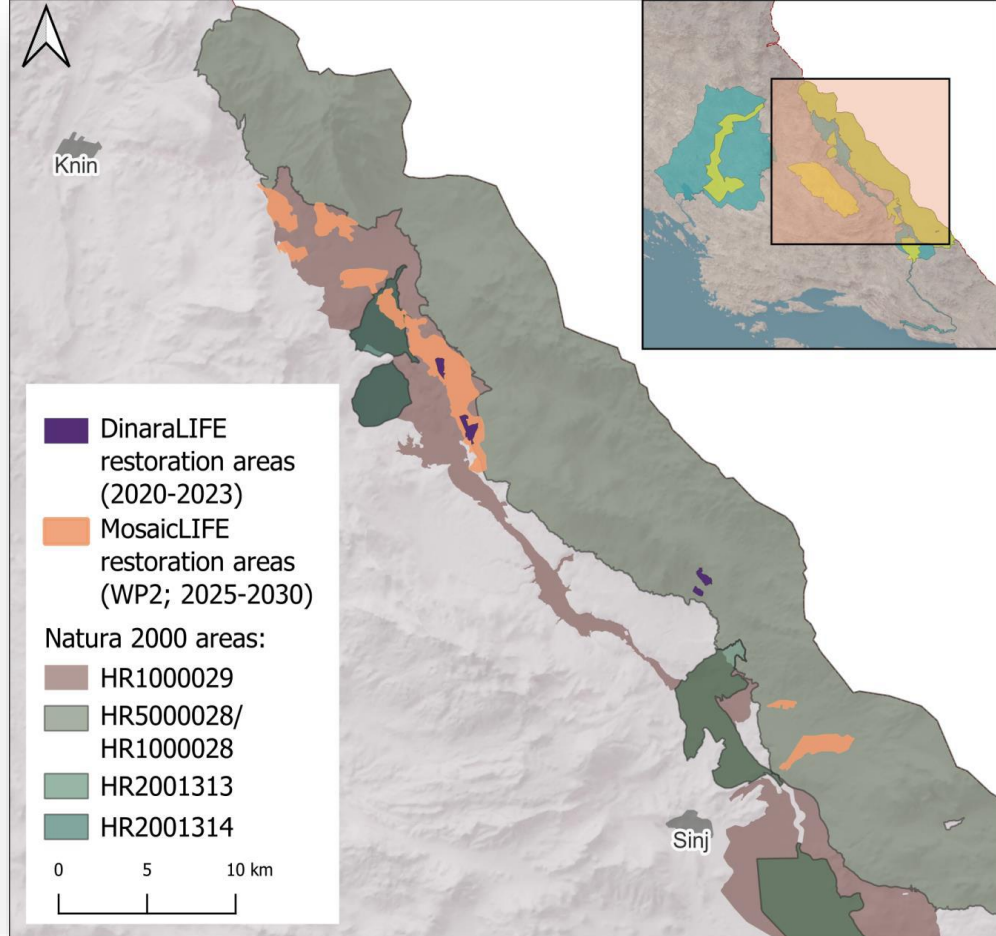
- Sufinancijeri:

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost - čekamo sklapanje ugovora

Ured za udruge Vlade RH (BIOM i Krka Knin)

Vlastito sufinanciranje (NP Krka, Agronomski fakultet)

Ciljne vrste i staništa

➤ 4 ciljne Natura 2000 vrste ptica

ćukavica *Burhinus oedicnemus*, kratkoprsta ševa *Calandrella brachydactyla*
velika ševa *Melanocorypha calandra*, primorska trepteljka - *Anthus campestris*

➤ 4 Natura 2000 travnjačka stanišna tipa

Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci
Suhi kontinentalni travnjaci (*Festuco Brometalia*) (*važni lokaliteti za kaćune)
Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*)
Submediteranski travnjaci sveze *Molinio-Hordeion secalini*

➤ 8 Natura 2000 područja POP i POVS

POVS

Šire područje NP Krka
Svilaja
Srednji tok Cetine s Hrvatačkim i Sinjskim poljem
Izvorišni dio Cetine s Paškim i Vrličkim poljem
Dinara

POP

Krka i okolni plato
Dinara
Cetina

Ciljevi projekta

Provesti **restauracijske aktivnosti** na minimalno **560 ha** i **popraviti upravljanje** na dodatnih **1020 ha** travnjaka te **povećati brojnost** gnijezdećih parova **ciljnih vrsta ptica**.

Zagovarati za očuvanje tradicionalnog mediteranskog mozaičnog krajolika čineći ga istodobno otpornijim na klimatske promjene kroz korištenje rješenja baziranih na prirodi i alata koji postaju dostupni kroz Uredbu o obnovi prirode.

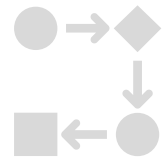
Osnažiti stočare, donosiocce odluka i druge dionike da doprinose očuvanju Natura 2000 travnjačkih staništa i s njima povezanih vrsta te da povećaju isplativost poslovnih modela kako bi se dugoročno smanjila depopulacija i napuštanje tradicionalnih stočarskih praksi.

Podizati svijest o važnosti očuvanja mozaičnog krajolika, zaštiti vrsta i staništa te tradicionalnih poljoprivrednih i stočarskih praksi kroz njihovu promociju i približavanje EU politika koje mogu doprinijeti rješavanju nekih od ovih izazova.

Restauracijske aktivnosti za poboljšanje stanja očuvanosti ciljnih Natura 2000 travnjačkih staništa i s njima povezanih vrsta ptica

- **Provedba u tijeku** – prikupljanje postojećih podataka
- Slijedi odabir lokacija na kojima će se provoditi restauracijske aktivnosti – **prilika za uključivanje dionika kroz Suradnička vijeća**
- Od iduće godine kreću restauracije > cilj je provesti ih na minimalno 560 ha zaraslih travnjaka
 - Mehaničko (ručno i strojno) uklanjanje grmlja i nepoželjne drvensate vegetacije
 - Volonterski kampovi (4)
 - Kontrolirano paljenje
- Paralelno će se odvijati i obnova lokava i bunara na travnjacima i u njihovoj blizini – suradnja s lokalnom zajednicom

Promocija mozaičnosti krajolika kroz korištenje rješenja baziranih na prirodi u upravljanju staništima i prevenciju požara

- Izrada **analize mozaičnosti krajolika projektnog područja** – kakvo je trenutno stanje i kako ga se može u budućnosti unaprijediti
- **Analiza pojavnosti i utjecaja požara u proteklih 10 godina** (uzroci, posljedice, troškovi gašenja, ...)
- **Podizanje kapaciteta** za implementaciju rješenja baziranih na prirodi za očuvanje mozaičnosti krajolika, sprječavanje negativnih utjecaja požara i očuvanje vrsta i staništa
 - Suradnja s relevantnim dionicima – JLS, županijski odjeli za prostorno planiranje, Hrvatske šume, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode...
- Na kraju projekta: **Smjernice za očuvanje mozaičnosti krajolika** – naglasak na upravljanje Naturom 2000

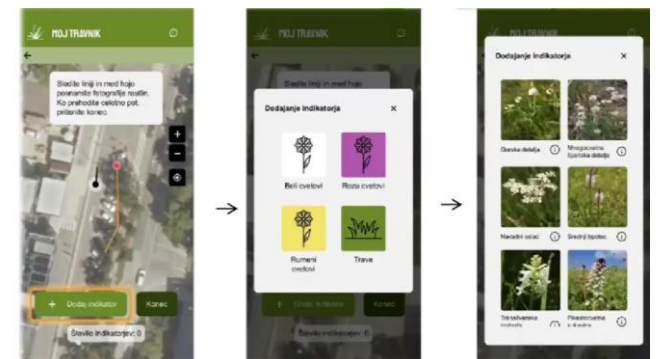
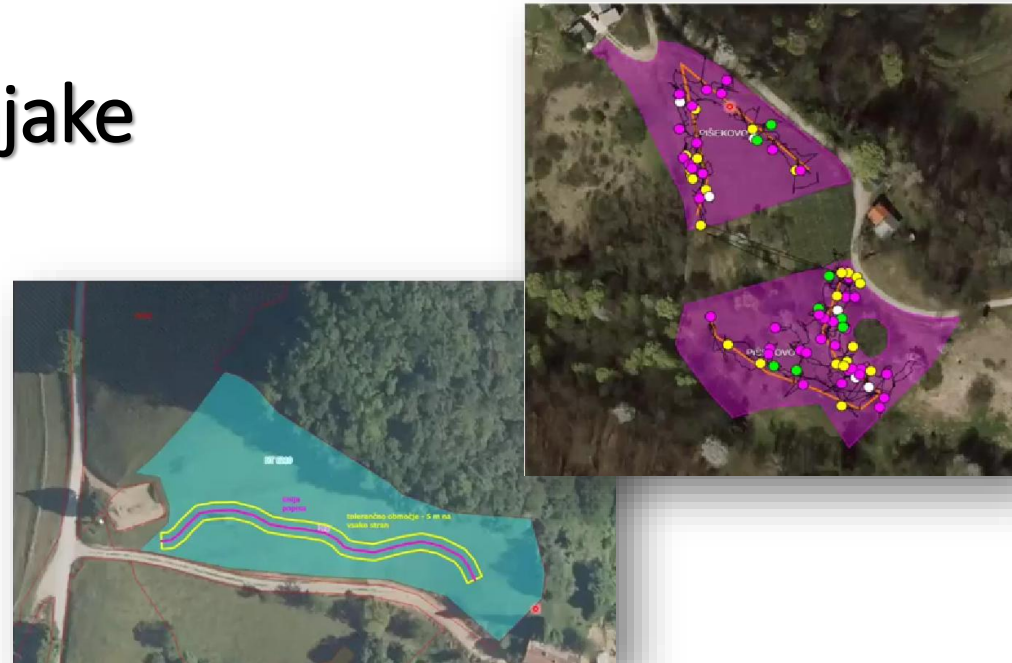
Osnaživanje stočara za učinkovitije i održivije upravljanje travnjacima

- Upoznavanje s lokalnim dionicima i stanjem stočarske proizvodnje
- **Uspostava Suradničkih vijeća**
- Analiza produktivnosti travnjaka > **izrada pašne karte područja**
- Uspostava **banke sjemena** ključnih travnjačkih vrsta za ishranu životinja i testiranje obnavljanja produktivnosti travnjaka
- Analiza korištenja travnjaka i preporuke za učinkovitu upotrebu koja doprinosi očuvanju prirode
 - GPS ogrlice, električni pastiri, ispaša mješovitim stadima, testiranje plašilica na kosilicama...
- **Preporuke za unaprjeđenje korištenja travnjaka**

Razvoj prve result-based mjere za travnjake

- **Suradnja** s Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
- Izrada mjere da postane dostupna poljoprivrednicima u razdoblju nakon 2027.
- Testiranje na 10 gospodarstava > **prilika** za suradnju s lokalnim poljoprivrednicima

Monitoring i evaluacija

- Pratimo utjecaj projekta i projektnih aktivnosti na vrste, staništa, lokalnu zajednicu, opću javnost...
- Cilj: dobiti podatke koji će pomoći usmjeravati projektne aktivnosti

Edukacije i podizanje svijesti za promociju travnjaka i bioraznolikosti koju podržavaju

- Rad u zajednici – škole, dječji vrtići, javna događanja
- Doprinos promociji lokalnih proizvoda i usluga koje doprinose očuvanju travnjaka
 - Promocija proizvoda od autohtonih pasmina > kako osigurati da lokalni proizvodi budu prepoznatljivi te da lako nalaze put do tržišta > suradnja sa stočarima, pčelarima, klaoničarima, restoranima, JLS-ovima...
 - Prikupljanje ovčje vune i povezivanje s prerađivačima – prilika za suradnju sa stočarima i JLS-ovima
 - Podrška u marketingu i promociji lokalnih proizvoda
- Organizacija i podrška organizaciji lokalnih događanja koja promiču održivu i lokalnu proizvodnju
- Akcija građanske znanosti > piljci i lastavice

Komunikacija i vidljivost

- Osigurati promociju projekta, projektnog područja i održivo upravljanje travnjacima
- Specijalizirana kampanja za promociju **transhumance**
- Kampanja o uznemiravanju vrsta tijekom sezone gniježdenja
- Predstavljanje projekta dionicima > **prilika za pokretanje suradnje i uključivanje u projekt**

Održivost rezultata i transfer na nova područja

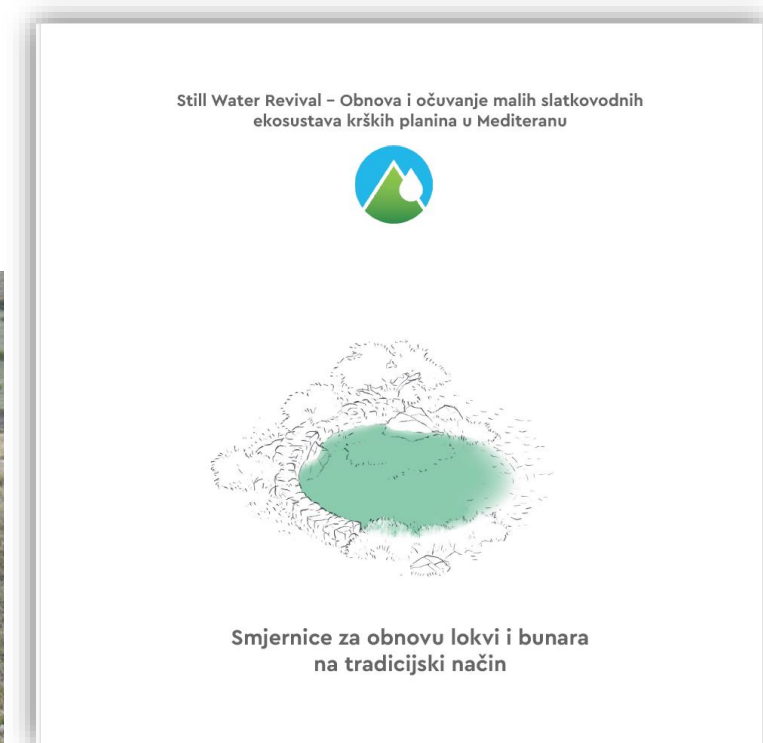
- **Prijenos znanja i iskustava** dionicima iz regije koji se susreću s istim izazovima i mogli bi primijeniti rezultate ovog projekta
- **Suradnja i povezivanje** s ostalim projektima u zemlji i inozemstvu koji se bave ovom ili sličnom tematikom
- Izrada **After-LIFE plana** – što će biti jednom kada projekt završi?

Still water revival

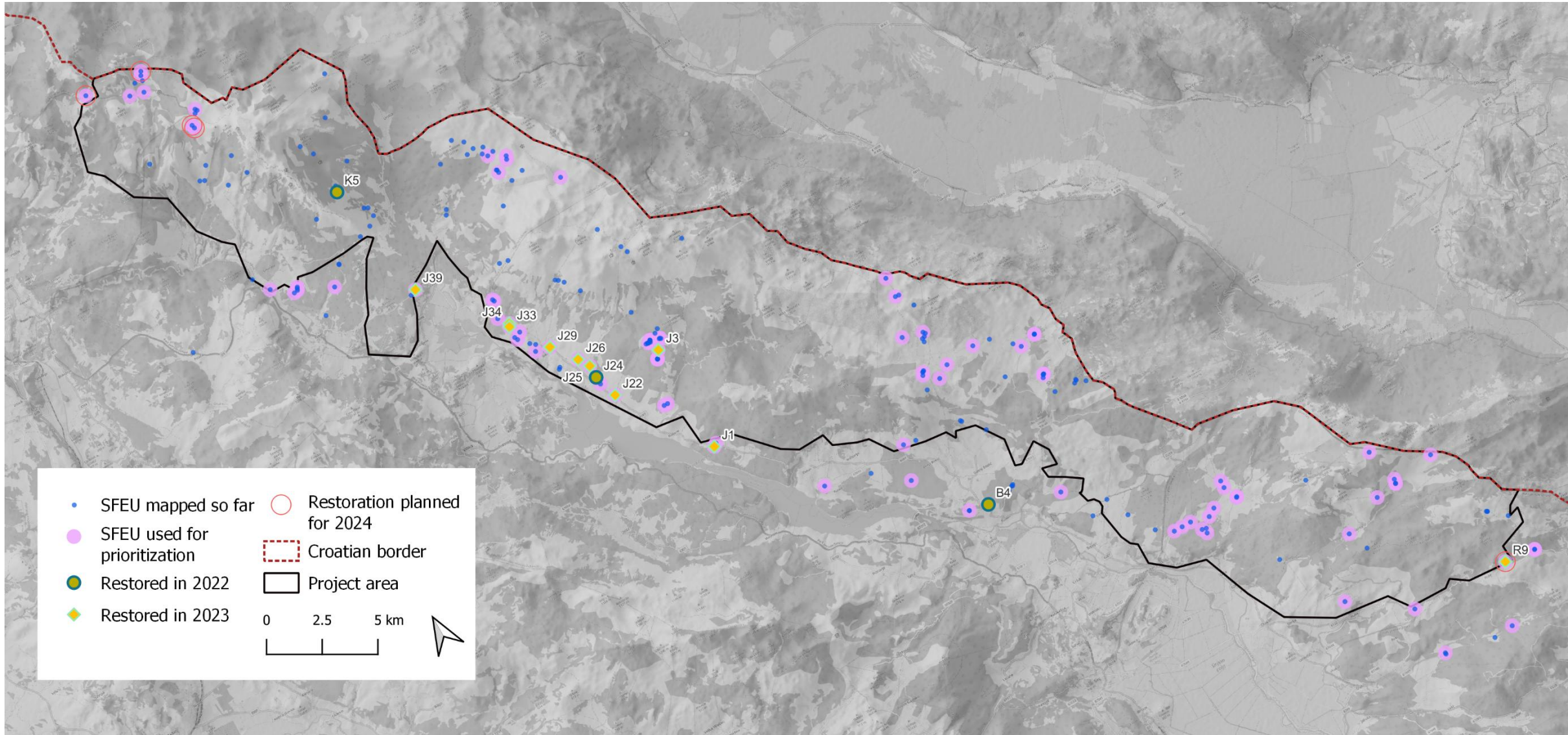

- sinergija na obnovi lokvi i bunara
- 1.4.2022.- 31.3.2025.
- PP Dinara, PP Biokovo, PP Učka i NP Sjeverni Velebit
- Suradnja s udrugom Dragodid i Hrvatskim šumama te nadležnim JU
- Obnovljeno 35 lokava i bunara
- Izrađene Smjernice za obnovu lokvi i bunara na tradicijski način
<https://www.biom.hr/2023/12/20/obnova-bunara-i-lokvi-na-tradicijски-nacin/>

Obnova

Kako do nas?

E-mail:

project.mosaicoflife@gmail.hr

Newsletter lista

Upišite se!

biom.hr

Mosaic of LIFE – Habitat restoration,
grassland birds conservation status
improvement and promotion of nature
based solutions through resilient mosaic
Mediterranean landscape

LIFE24-NAT-HR-Mosaic-of-LIFE/101202651

Find more about the project here

